

اهداف آموزشی

- امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه:
- ◀ نقش و جایگاه سامانه‌های نرم‌افزاری در نظام شبکه را توضیح دهند.
- ◀ سامانه‌های نرم‌افزاری نظام شبکه را نام ببرند.
- ◀ به طور خلاصه نحوه کار با سامانه‌های نرم‌افزاری نظام شبکه را شرح دهند.

نحوه کار با سامانه‌های نرم‌افزاری نظام شبکه

مقدمه

خدمت الکترونیک به هر گونه فرآیندی گفته می‌شود که سبب حذف مراجعه حضوری ارباب رجوع شود. این فرآیند می‌تواند یک سامانه برای اجرای کامل فرآیند یا بخشی از یک فرآیند بزرگتر باشد. وزارت بهداشت همه ساله به منظور جمع‌آوری و پردازش اطلاعات در نظام شبکه‌های سلامت و هم‌چنین با هدف تغییر نگرش و بینش مردم نسبت به مقوله سلامتی و توسعه آگاهی مردم و ایجاد ارتباط مؤثرتر و با توجه به پیشرفت لحظه به لحظه علم و فناوری، برنامه‌ها و خدمات متنوعی را پیش‌بینی می‌کند. سامانه‌هایی که در حال حاضر در نظام سلامت استقرار دارند، با هدف تجمیع و تمرکز، دسترسی کاربر را آسان‌تر و حجم اطلاعات ارسالی را بیشتر می‌کند.

سازمان الکترونیکی وزارت بهداشت

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت آشنایی

ترتیب نویسندگان از راست به چپ

◀ **معصومه فرجی**
کارشناس مسؤول آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

◀ **پریوش شیری**
کارشناس آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

◀ **حمیدعالمی**
مدیر گروه گسترش معاونت بهداشتی
دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

◀ **محمد رحیم زاده**
مدیر مرکز آموزش بهورزی معاونت بهداشتی
دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

با سامانه‌های خدمات بهداشتی درمانی، سامانه‌ای به نام «ساوب» که از حروف اول کلمات «سازمان الکترونیکی وزارت بهداشت» گرفته شده است، راه‌اندازی کرده که به دو بخش خدمات شهروندی یا عمومی که برای عموم مردم است و خدمات درون سازمانی یا اختصاصی که برای قشر مشخصی از جامعه از جمله کارکنان وزارت بهداشت، دانشجویان، اساتید و پزشکان است، تقسیم می‌شود. خدمات الکترونیکی در این سامانه به تفکیک آموزشی و پژوهشی، پشتیبانی، تجهیزات پزشکی، سلامت و درمان فهرست شده‌اند. در اینجا می‌خواهیم به تعدادی از سامانه‌ها و نرم‌افزارهای جاری در نظام شبکه بهداشت که به‌روزان شاغل در خانه‌های بهداشت با آن‌ها سروکار دارند اشاره کنیم و توضیحات مختصری راجع به ساختار و نحوه کار با آن ارائه دهیم.

۱. سامانه جامع بازرسی مرکز سلامت محیط و کار

۲. نرم‌افزار ثبت علل مرگ

۱. سامانه جامع بازرسی مرکز سلامت محیط و کار

کارکنان واحدهای فنی بهداشت محیط و بهداشت حرفه‌ای اطلاعات مورد نیاز خود را به صورت آنلاین در این سامانه وارد و ثبت می‌کنند. پس از ورود به سامانه مذکور برحسب نیاز قسمت «محیط» یا قسمت «کار» انتخاب خواهد شد. این سیستم با هدف ساماندهی اطلاعات و فرآیند بازرسی بهداشت محیط و حرفه‌ای به منظور هدفمند کردن بازرسی‌ها اجرا شده است. پس از راه‌اندازی این سامانه، بازرسان بهداشت دانشگاه‌های علوم پزشکی در همان محل بازرسی، اطلاعات را وارد سامانه جامع مدیریت بازرسی خواهند کرد. در این سیستم جامع، همه اطلاعات محیطی و بهداشت محیط سراسر کشور روزانه ثبت می‌شود و کارشناسان بهداشت این اطلاعات را به‌طور سیستمی و نرم‌افزاری وارد این سامانه می‌کنند و تمامی اطلاعات به صورت الکترونیکی از این طریق موجود است و واحدهای سلامت محیط و کار همه سطوح نظام شبکه به آن دسترسی دارند. پس از ثبت اطلاعات موجود، سامانه قابلیت آنالیز و ارزیابی وضعیت بهداشتی حاضر کشور را دارد و به همه کارگاه‌ها، مراکز عرضه و توزیع مواد غذایی کشور، اماکن و... رتبه بهداشتی تعلق می‌گیرد. در قسمت بهداشت حرفه‌ای اطلاعات بازدید کارگاه‌ها، سنجش شیمیایی منفرد، سنجش شیمیایی مخلوط، سنجش صدا، سنجش روشنایی، سنجش استرس حرارتی و سنجش ارزیابی ارگونومی ثبت خواهد شد و کاربرد به کارتابل‌های بازرسی و آموزش‌های مصوب دسترسی خواهد داشت.

The screenshot shows the 'Saob' web application interface. At the top, there is a header with user information: 'امروز: یکشنبه ۲۹ فروردین ۱۳۹۵' and 'کاربر جاری: آقای مهندس حسینی'. Below the header, there are several dropdown menus and input fields for filtering and searching records. The main part of the interface is a table with the following columns: 'ردیف' (Row), 'استان' (Province), 'دانشگاه' (University), 'شبكة' (Network), 'مرکز بهداشتی' (Health Center), 'خانه بهداشت' (Home Health), 'نام واحد' (Unit Name), 'گروه اصلی نوع واحد' (Main Group of Unit Type), 'نوع واحد' (Unit Type), 'گروه نوع واحد' (Group of Unit Type), 'نوع واحد' (Unit Type), 'کد واحد' (Unit Code), 'وضعیت واحد' (Unit Status). The table contains 10 rows of data, including details like 'خراسان رضوی', 'مشهد', 'کاشمر', 'مرکز بهداشتی', 'پایگاه جوادآباد', etc.

۲. نرم افزار ثبت علل مرگ

آمارهای مرگ یکی از منابع اصلی اطلاعات بهداشتی هستند. بنابراین گروه آمار و اطلاعات نظام شبکه مرکز مدیریت با همکاری معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد جهت یکپارچه سازی فرآیندهای موجود در زمینه جمع آوری اطلاعات مرگ و میر در سراسر کشور و نیز ایجاد پایه و اساسی استاندارد که بر مبنای آن اطلاعات مرگ و میر از محیطی ترین تا بالاترین سطح، جمع آوری و گزارش گیری شوند، نرم افزار ثبت مرگ و میر را راه اندازی کرده است. در راستای جمع آوری صحیح اطلاعات مرگ و میر، سازمان ها و ادارات مختلف در سطح کشور از جمله سازمان نظام پزشکی، سازمان پزشکی قانونی، شهرداری ها و دهیاری ها، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (معاونت بهداشت، مرکز بهداشت شهرستان، معاونت آموزشی، دفتر آمار و فناوری اطلاعات) وظایف و مسؤولیت های خاصی را عهده دار شده اند. ثبت و طبقه بندی علل مرگ جمعیت تحت پوشش شهرستان در مرکز بهداشت شهرستان انجام می شود. به این منظور اطلاعات متوفیان از روی گواهی های فوت ارسالی از بیمارستان ها، مراکز درمانی و مطب ها، فرم های اطلاعاتی از خانه های بهداشت، آرامستان ها و جواز دفن پزشکی قانونی توسط مسؤول مربوط در نرم افزار ثبت می شود و به جز سطوح محیطی در سطح وزارتخانه، ستاد استان و شبکه های بهداشتی درمانی به آن دسترسی دارند.

نتیجه گیری

با توجه به اهمیت نرم افزارها در رسیدن به اهداف سازمانی، شناخت هرچه بیشتر انواع و اجزای نرم افزارها از جهت علمی و عملی سبب افزایش سطح کیفی و کمی خدمات ارایه شده توسط سازمان و در نهایت افزایش رضایت مندی گیرنده خدمت می شود. نرم افزارهای نظام شبکه با تجزیه و تحلیل اطلاعات مختلف سلامت، به مدیران در امر برنامه ریزی بهتر کمک خواهند کرد. امید است با بهره گیری از سامانه های نرم افزاری نظام شبکه در جهت ارتقای کیفی و کمی سلامت گام برداریم.

منابع

۱. راهنمای نرم افزار HNIS (ساختار شبکه سلامت)
۲. راهنمای سامانه جامع بازرسی مرکز سلامت محیط و کار
۳. راهنمای نرم افزار نظام مراقبت نوجوانان و مدارس
۴. راهنمای نرم افزار ثبت و علل مرگ